

KALASATAMAN SILTOJEN ALLA JULKISTEN ULKOTILOJEN SUUNNITTELUKILPAILU

5.2.2013–26.4.2013
KILPAILUOHJELMA

EI JULKISUUTEEN ENNEN HANKINTAILMOITUKSEN JULKAISEMISTA

1 KILPAILUKUTSU

1.1 Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus

Helsingin kaupunki järjestää yhteistyössä SRV Yhtiöt Oyj:n kanssa kutsukilpailun Englantilaisaukiosta ja Kulosaarensillan alapuolisista alueista.

Kilpailun tavoitteena on löytää Kalasataman keskuksen ympäristön julkisille ulkotiloille – Englantilaisaukiolle, sillanalustiloille ja niiden katon muodostaville pinnoille – vahva ja toteutuskelpoinen kokonaisidea, jolla saavutetaan laadukas ja vetovoimainen ympäristö. Tavoitteena on että voittanut ehdotus toimii lähtökohtana myöhemmin laadittaville katu- ja rakennussuunnitelmille.

1.2 Osallistumisoikeus

Kilpailuun on kutsuttu ilmoittautumismenettelyn kautta osallistumaan seuraavat neljä suunnitteluryhmää:

Ryhmä 1
Ryhmä 2
Ryhmä 3
Ryhmä 4

Työryhmän vetäjänä tulee toimia ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut maisema-arkkitehti. Työryhmään tulee kuulua lisäksi arkkitehti sekä infra-alan insinööri. Asiantuntijoilla tulee olla tehtävän edellyttämää kokemusta kaupunkiympäristön suunnittelusta. Lisäksi työryhmässä tulee olla mukana taiteilija, jolla on kokemusta julkiseen ulkotilaan sijoitettavista taideteoksista. On suositeltavaa, että kilpailijat käyttävät myös akustiikan ja valaistuksen asiantuntijoita sekä muita tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita kilpailuehdotusta laatiessa.

Suunnittelukilpailua koskeva hankintailmoitus on julkaistu Hilma-palvelussa osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi.

Kilpailun osallistujien valinnasta päättää kaupunkisuunnittelulautakunta kilpailun palkintolautakunnan ehdotuksen pohjalta. Kilpailijoiksi valitaan neljä työryhmää hankintailmoituksessa mainittujen valintakriteerien perusteella.

Kilpailuun eivät voi osallistua palkintolautakunnan jäsenet eivätkä heidän yhtiökumppaninsa tai läheisensä. Esteellinen on myös henkilö, joka on osallistunut kilpailuhankkeen valmisteluun. Kilpailun järjestäjä päättää esteellisyydestä.

1.3 Palkinnot ja lunastukset

Kullekin hyväksytyn ehdotuksen palauttaneelle osallistujaryhmälle maksetaan 20 000 € + 23 % alv palkkio. Matkat kilpailuseminaariin ja palkintojenjakotilaisuuteen sisältyvät palkkioon.

1.4 Palkintolautakunta

Palkintolautakuntaan kuuluvat kilpailun järjestäjän nimeämänä:

Reijo Harmaajärvi, suunnittelujohtaja, SRV Yhtiöt Oyj
Pekka Helin, arkkitehti, Helin & Co Architects
Paavo Ävist, suunnittelujohtaja, Sito Oy
Tuomas Hakala, projektipäällikkö, kaupunkisuunnitteluvirasto
Jouni Heinänen, maisema-arkkitehti, kaupunkisuunnitteluvirasto
Juha T. Lahti, projektinjohtaja, rakennusvirasto
Lotta Suominen, toimistopäällikkö, rakennusvirasto
Klas Fontell, arkkitehti, kaupungin taidemuseo
Hannu Asikainen, projektinjohtaja, talous- ja suunnittelukeskus

Ulkopuolinen arvioitsija:

N. N., maisema-arkkitehti MARK, Suomen maisema-arkkitehtiliiton nimeämänä.

Palkintolautakunnan sihteerinä toimii suunnittelija **Reetta Keisanen** kaupunkisuunnitteluvirastosta.

Palkintolautakunta kuulee rakennesuunnittelun ja valaistuksen asiantuntijoita sekä muita tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita. Asiantuntijoina kuullaan ainakin seuraavia henkilöitä:

Juhani Sandström, valaistuspäällikkö, rakennusvirasto
Ville Alajoki, projektinjohtaja, rakennusvirasto
Johanna Iivonen, liikenneinsinööri, kaupunkisuunnitteluvirasto
Seppo Karppinen, johtava konsultti, Sito Oy

Asiantuntijat ja palkintolautakunnan sihteeri eivät osallistu arvosteluun.

1.5 Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailussa noudatetaan kilpailuohjelmaa ja Suomen Maisema-arkkitehtiliiton kilpailusääntöjä tässä etusijajärjestyksessä. Järjestäjä ja palkintolautakunta ovat hyväksyneet tämän kilpailuohjelman liiteasiakirjoineen.

Kilpailuun sovelletaan Suomen lakia. Mahdolliset erimielisyydet, joita ei saada ratkaistuksi neuvottelemalla, käsitellään Suomen tuomioistuimissa, käräjäoikeuden toimivaltaan kuuluvat asiat Helsingin käräjäoikeudessa.

1.6 Kilpailuseminaari

Kilpailuseminaari järjestetään helmikuussa 2013 kaupunkisuunnitteluviraston auditoriossa, Kansakoulukatu 3. Tilaisuudessa esitellään kilpailun lähtökohtia ja tavoitteita. Kilpailijoilla on mahdollisuus esittää kysymyksiä kilpailun järjestäjille.

1.7 Kilpailun aikataulu

Kilpailuseminaari 5.2.2013 klo 12.00–14.00.

Kilpailuaika 5.2.2013–26.4.2013.

Kilpailuun liittyvät kysymykset viimeistään 18.3.2013.

Kilpailu pyritään ratkaisemaan syyskuun loppuun mennessä. Julkistamistilaisuus pidetään kilpailun ratkettua. Kilpailutyöt ovat näytteillä julkistamisen jälkeen.

2 KILPAILUTEKNISET TIEDOT

2.1 Ohjelma-asiakirjat

Kilpailun ohjelma-asiakirjoja ovat:

1. tämä kilpailuohjelma
2. alueen pohjakartta ja kilpailualueen raja
3. Sörnäistenniemen asemakaava nro 11780 ja selostus
4. Kalasataman keskuksen asemakaava nro 12070 ja selostus
5. Kalasataman havainnekuva / KSV
6. Kalasataman keskuksen liikennesuunnitelma 6070-1 / KSV
7. Kalasataman keskuksen katuverkkosuunnitelmaluonnos / Sito Oy
8. Kalasataman keskuksen ympäröivän katuverkon tasaustasuunnitelma / Sito Oy
9. Sörnäistenniemen katusuunnitelmat, koostepiirustus / Sito Oy
10. Kalasataman keskuksen suunnitelmat, viimeisin luonnosvaihe / Helin & Co
11. Kooste Englantilaisaukiolle ja Itäväylän sillan alle tulevista maanpäällisistä rakenteista / Sito Oy ja Helin & Co
12. Kalasataman (Junatien) sillan alustava yleispiirustus / Sito Oy
13. Nykyisen Kulosaarensillan yleispiirustus / HKR / Sito Oy
14. Kunnallistekniikan nousuputkistot Kulosaarensillan alle / Sito Oy
15. Kalasataman kevyen liikenteen ramppisiltasuunnitelma Kulosaarensillalle / WSP Finland Oy
16. Kalasataman metrosiltasuunnitelma Kalasataman keskuksen kohdalla Sito Oy
17. Nykyisen Kulosaaren metrosillan yleispiirustus HKL / Sito Oy
18. Nykyisen Kalasataman metroaseman ja sillan yleispiirustus / HKL
19. Kalasataman ympäristötaiteen kokonaissuunnitelma / Osa 1 - pysyvä ympäristötaide, Sörnäistenniemi / 3.11.2011 / Suunnittelutoimisto Part Oy
20. Valokuvia kilpailualueesta ja sen lähiympäristöstä
21. Helsingin kaupunkikalustelinjaus, verkkoversio / HKR
22. Junatien Festarikujan alikulkusillat ja katusuunnitelma / Sito Oy
23. Capellan puistotien kortteleiden asemakaavaluonnos ja selostus / KSV
24. Verkkosaaren eteläosan asemakaavaluonnos ja selostus
25. Raitiotien ja metron sähkönsyöttöaseman arkkitehtisuunnitelmat / Sito Oy

26. Englantilaisaukiolla sijaitsevan Leonkadun jätevesipumppaamon yleispiirustus / HSY

Kaikki ohjelma-asiakirjat toimitetaan tiedostoina kilpailun osallistujille.

2.2 Kilpailua koskevat kysymykset

Kilpailijoilla on mahdollisuus pyytää ohjelmaa koskevia selvityksiä ja lisätietoja. Kilpailua koskevat kysymykset osoitetaan palkintolautakunnalle ja lähetetään nimettöminä sähköpostitse viimeistään 18.3.2013: kaupunkisuunnittelu@hel.fi. Viestin otsikkoon on merkittävä tunnus "Kalasataman siltojen alla / Kysymys". Kysymykset ja vastaukset toimitetaan kaikille kilpailijoille sähköpostitse viimeistään 8.4.2013.

2.4 Ehdotusten arvosteluperusteet

Palkintolautakunta tulee arvostelussaan painottamaan seuraavia seikkoja:

- maisema-arkkitehtoninen ja ympäristötaiteellinen kokonaisuus
- katu- ja aukioympäristön kaupunkikuvallinen laatu ja innovatiivisuus
- katu- ja aukioympäristön toiminnallinen liittyminen Kalasataman keskukseen
- ratkaisujen omaperaisuus, mielenkiintoisuus ja sopivuus paikkaan
- ratkaisun investointi- ja elinkaarikustannusten taloudellisuus
- toteuttamiskelpoisuus
- ratkaisun kehityskelpoisuus

Palkintolautakunta tulee teettämään ehdotuksista teknistaloudellisen tarkastelun lopullisen päätöksenteon pohjaksi. Kokonaisratkaisun ansioita pidetään tärkeämpinä kuin osaratkaisujen tai yksityiskohtien virheettömyyttä.

2.5 Kilpailun ratkaiseminen, tulosten julkistaminen ja näytteillepano

Kilpailu pyritään ratkaisemaan syyskuun 2013 aikana. Kilpailun ratkettua tulos ilmoitetaan välittömästi voittaneen ehdotuksen tekijöille ja muille kilpailun osanottajille. Tiedotusvälineille ratkaisusta ilmoitetaan julkistamistilaisuudessa. Ehdotukset ja palkintolautakunnan pöytäkirja, jossa jokainen työ on arvioitu, asetetaan näytteille julkistamistilaisuuden jälkeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta tekee julkisista hankinnoista annetun lain 73 §:ssä edellytetyn hankintapäätöksen palkintolautakunnan pöytäkirjan pohjalta. Ennen hankintapäätöksen tekemistä kilpailijoiden tulee toimittaa hyväksyttävät harmaan talouden torjuntaan liittyvät selvitykset, jotka on mainittu hankintailmoituksessa.

2.6 Jatkotoimenpiteet kilpailun seurauksena

Pyrkimyksenä on, että kilpailu johtaa jatkotyöhön. Palkintolautakunta tekee suosituksensa jatkotoimenpiteiksi kilpailun tuloksen perusteella.

Kilpailun järjestäjä varaa oikeuden tilata mahdollisen jatkosuunnittelutyön kilpailun voittajalta, tai jos voittajia on useita, näistä joltakulta. Tällöin kaikki voittajat kutsutaan neuvotteluihin. Jatkotyö on myös mahdollista jakaa useampaan osaan.

2.7 Kilpailuehdotusten käyttöoikeus

Kilpailun järjestäjällä on omistusoikeus sekä käyttö- ja julkaisuoikeus kaikkiin kilpailuehdotuksiin tekijänoikeuden jäädessä ehdotuksen tekijälle. Kilpailussa sovelletaan Suomen tekijänoikeuslakia.

Kilpailun järjestäjällä on oikeus luovuttaa kilpailutöiden materiaalia suunnittelutyön pohjaksi myöhemmässä suunnittelussa. Mahdollisen jatkosuunnittelutoimeksiannon saaneilla on oikeus käyttää kilpailutöiden aiheita ja ideoita tekijänoikeuslain mukaisesti.

Kilpailutyöt ovat julkisia. Jos kilpailija katsoo jonkin osan asiakirjoista sisältävän liikesalaisuuksia, nämä tiedot tulee ilmoittaa erillisellä liitteellä. Kilpailun järjestäjä harkitsee, ovatko liikesalaisuuksiksi ilmoitetut asiat lain mukaan salassa pidettäviä.

2.8 Kilpailuehdotusten palautus ja vakuuttaminen

Kilpailuehdotuksia ei palauteta eikä vakuuteta järjestäjien toimesta. Kilpailijoiden vastuulla on varmistaa, että kilpailutyöt saapuvat perille vahingoittumattomina.

2.9 Kilpailukieli

Kilpailukieli on suomi.

3. KILPAILUALUE

3.1 Taustaa

Alue sijaitsee kantakaupungin itärannalla, nykyisen Kalasataman metroaseman ympärillä, Kalasataman osayleiskaava-alueen keskeisimmällä korttelialueella. Helsingin entiset satama-alueet ovat muuttumassa asumisen, virkistys- ja työnteon alueiksi, mikä on kantakaupungin mittavin muutosprosessi teollistumisen jälkeen. Muutoksella on merkittäviä sosiaalisia, kulttuurisia ja taloudellisia vaikutuksia. Kalasatama on osa Helsingin keskustasta koilliseen ulottuvaa laajaa muutosvyöhykettä. Maankäytön muutoksen myötä alueen kaupunkikuvallinen ja toiminnallinen ilme muuttuu huomattavasti: siitä kehkeytyy merellisen asumisen ja työnteon luonnehtima uusi kaupunginosa.

Kalasataman kaupunkirakenne on korostuneesti kaupunkimainen – urbaani. Pyrkimyksenä on yhdyskuntarakenteen eheyttämisen periaatteita soveltaen liittää alue viereisiin vanhoihin tiiviisti rakennettuihin kaupunginosiin, jotka kantavat teollisuusperinteitä. Samalla Kalasatama kuitenkin liittyy visuaalisesti Pohjoissataman maisemakokonaisuuden kautta keskustaan. Tavoitteena on kaupunkikuvan rikkaus ja eloisa kaupunkielämä. Joukkoliikenne alueen läheisyydessä tarjoaa kaikki perusmuodot, metro raskaana raideliikenteenä, raitiovaunu kevyenä raideliikenteenä ja bussit sekä itä-länsisuunnassa että pohjois-eteläsuunnassa. Katuverkko on jatkuva, jolloin ei synny umpikujia. Urbaaniuteen liittyvä valinnanvapaus ja mahdollisuuksien runsaus näkyy alueen liikennejärjestelyissä. Pyöräilyä varten on keskuksen lähikauduilla pyöräkaistat tai yksisuuntaiset pyörätiet. Pyöräpysäköinnille järjestetään run-

saasti tilaa sekä keskukseen että sen lähialueelle. Kalasataman rannat suunnitellaan osaksi koko entisen satama-alueen tulevaisuudessa kiertävää yhtenäistä rantakävelyreittiä, josta tulee alueelle laaja ja merkittävä virkistysympäristö.

3.2 Kalasataman keskus

Kilpailualue liittyy osaksi Kalasataman keskusta ja sen välitöntä lähiympäristöä. Alueelle on suunnitteilla kokonaisuus, joka koostuu kaupallisesta keskuksesta ja sen päälle rakennettavista kahdeksasta tornista, joihin on asumisen lisäksi suunniteltu toimistoja ja hotelli. Torneissa on 20–33 kerrosta ja niihin tulee noin 2 000 uutta asukasta. Keskuksen yhteyteen on suunniteltu myös kaupungin uusi sosiaali- ja terveysasema.

Kalasataman keskus tulee toimimaan joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn solmukohtana itäisessä kantakaupungissa. Itäväylä ja metrorata katetaan viherkanalla, jolle suunnitellaan asukkaiden piha-alueet ja julkinen puisto. Kalasataman keskus liittyy suoraan itäpuolellaan olevaan Kalasatamanpuiston ja Englantilaisaukion muodostamaan kaupunkirakenteellisesti ja virkistysarvoltaan tärkeään akseliin.

Alueen asemakaava on valmistunut ja se saanee lainvoiman vuoden 2013 aikana. Asemakaava-alueella ja sen välittömässä ympäristössä on huomattava määrä suunnittelun kannalta haastavia, kansien ja siltojen alapuolisia ulkotiloja. Keskuksen ja siihen liittyvien alueiden julkisen ulkotilan laatutason tavoite on korkea. Tavoitteen onnistumisen kannalta on oleellista, että myös laajat siltojen alapuoliset julkisessa käytössä olevat tilat suunnitellaan huolellisesti ja korkeatasoisesti yhtenäiseksi, viihtyiseksi ja omaleimaiseksi kokonaisuudeksi.

3.3 Sörnäistenniemi

Sörnäistenniemen alueelle suunnitellaan asuinkortteleita noin 2 700 uudelle asukkaalle. Kortteleita kiertää 5–6-kerroksisten kerrostalojen kehä. Kortteleiden sisäosissa, asuntokatujen varsilla on kolmikerroksisia yhden perheen kantakaupunkihuviloita. Rannassa on kaksi suurta korttelia, jotka on sovitettu Kulosaarensillan ja ympäröivän maiseman suureen mittakaavaan. Sillan kupeessa on kaksi korkeata (11 ja 16 kerrosta) toimistorakennusta muodostamassa sisäänkäyntiportin kantakaupunkiin ja suojaten asuinkortteleita Itäväylän aiheuttamilta häiriöiltä. Kiilamaisen keskuspuiston viereen sijoittuu koulu ja 16-kerroksinen hotelli. Pysäköinti on sijoitettu pihakansien ja puiston alle sekä katujen varsille. Sörnäistenniemen rakentaminen alkoi vuonna 2010 pohjoisista, lähimpänä Kulosaarensiltaa sijaitsevista kortteleista ja viimeisenä noin vuonna 2015 aloitetaan täyttöalueelle kaakkoiskulmaan sijoittuvan korttelin rakentaminen.

3.4 Verkkosaari ja Capellan puistotien korttelit

Kulosaarensillan ja metroradan pohjoispuolella on suunnitteilla kaksi kokonaisuutta, ns. Capellan puistotien korttelikokonaisuus ja Verkkosaaren eteläosan korttelialue.

Capellan puistotien kortteleissa on käynnissä ideakilpailu asemakaavoituksen pohjaksi. Korttelit on varattu Helsingin asuntotuotantotoimistolle ensisijaisesti asuinkerrostalojen toteuttamista varten. Alueen asemakaava tullaan laatimaan vuoden 2013 lopulla.

Verkkosaaren eteläosan korttelialue on varattu kumppanuuskaavoitukseen ja alueen asuinkortteleihin ollaan etsimässä yhteistyökumppaneita. Alueen asemakaavoitus asuinkortteleiden osalta etenee vuoden 2013 lopulla. Kilpailualueeseen rajautuvan suuren toimitilakorttelin suunnittelutilanne on avoin.

3.5 Kilpailualueen rajaus

Suunnittelualueeseen kuuluu Englantilaisaukio, Kulosaarensillan alapuolinen katualue Englantilaisaukion kohdalta meren rantaan asti, Leonkatu Kalasatamankadun ja Arielinkadun välisellä osuudella sekä Junatien ja Kalasataman metroaseman alapuoliset katualueet Kalasataman keskuksen länsipuolella. Suunnittelualueeseen kuuluu myös Kalasatamanpuiston pohjoisin, Leonkatuun rajautuva osuus. Yhteensä suunniteltavaa julkista ulkotilaa on n. 2,6 ha.

Suunnittelualueen rajaus on esitetty liitteenä olevassa kartassa.

3.6 Asemakaava

Tämän kilpailun sitovana lähtökohtana on Kalasataman keskuksen asemakaava (nro 12070). Kilpailualue on asemakaavassa katu- ja torialuetta sekä puistoa.

3.7 Maanomistus

Alue on kokonaisuudessaan Helsingin kaupungin omistuksessa.

3.8 Julkinen ulkotila, katualueet ja aukiot

Alueelle on laadittu liikennesuunnitelma ja katusuunnitelmat, jotka ovat kilpailuohjelman liitteenä. Katujen ja kunnallistekniikan rakentaminen tulee etenemään rinnan alueen muun rakentamisen kanssa. Englantilaisaukion ja Kalasataman puiston välisellä Leonkadun osuudella kilpailijoiden tulee esittää katusuunnitelmien ratkaisujen puitteissa muusta katualueesta poikkeava ratkaisu.

Englantilaisaukio on osa Sompasaarenaltaasta alkavaa merkittävien julkisten ulkotilojen sarjaa, joka huipentuu koko Kalasataman keskeisimpään puistoalueeseen, Kalasatamanpuistoon. Kilpailualue ja puisto liittyvät toisiinsa Leonkadun välityksellä. Puisto tulee olemaan monipuolisessa aktiivisessa käytössä ja erilaisten tapahtumien näyttämönä. Kalasataman koulu tulee hyödyntämään puistoa päiväsaikaan. Kilpailuohjelman liitteenä on Kalasatamanpuiston yleissuunnitelma, josta kilpailijat voivat perustelluista syistä poiketa.

4 SUUNNITTELUOHJEET

4.1 Yleisiä periaatteita

Kilpailuehdotus laaditaan yleissuunnitelmatarkkuudella asemakaavojen ja liikenne- sekä katusuunnitelmien pohjalta. Ehdotusten tulee antaa Kalasataman keskuksen maantasoisille julkisille ulkotiloille vetovoimainen ja persoonallinen kokonaisilme ja houkuttaa sinne kävijöitä ja toimintaa. Katujen ja aukoiden tulee olla turvallisia ja esteettömiä. Suunnittelussa tulee huomioida alueelle ominaiset sääolosuhteet. Alueen tulee olla houkuttelevaa ja käyttökelpoista tilaa kaikkina vuoden- ja vuorokaudenaikoina. Huoltoliikenteen mitoitus tulee ottaa huomioon siltä osin kuin se vaikuttaa suunnitteluun.

Englantilaisaukio

Englantilaisaukion ja sen osia yhdistävän Kulosaarensillan alaisen alueen tulee muodostaa yhtenäisenä hahmottuva kokonaisuus, jonka Leonkatu liittää osaksi myös Kalasatamanpuistoa. Aukiosuunnitelmaan tulee integroida Kalasataman keskuksen suunnitellut sisäänkäynnit, ulokkeet ja niiden maahan asti tulevat rakenteet sekä maanalaisten tilojen ilmanvaihtokuilut ja muut maan pinnalle ulottuvat rakenteet. Liitekuviissa esitetyt maanpinnalle nousevat IV-kuilut ovat kooltaan ja muodoltaan viitteellisiä.

Englantilaisaukiolta nousee nykyisen Kulosaaren sillan alle kunnallisteknisiä putkistoja, mm. 2 kpl kaukolämpöjohtoja, vesijohto ja tele- ja sähkökaapeleita. Kilpailijoiden tulee esittää edellä mainittuja putkistoja ympäröivä rakenteellisesti seinämäinen suojausratkaisu. Rakenteeseen on myös esitettävä kulkuaukko huoltotoimia varten.

Englantilaisaukiolla Leonkadun pohjoispuolella sijaitsee koko Kalasataman alueen eteläosia palveleva maanalainen jätevesipumppaamo. Jätevesipumppaamosta tulee kolme huoltokäyntiluukkua ja kaksi ilmastointiputkea Englantilaisaukiolle. Kolmas hajua tuottava ilmastointiputki johdetaan Englantilaisaukion ulkopuolelle. Kilpailijoiden tulee esittää huoltokäyntiluukkujen ja ilmastointiputkien sovittaminen Englantilaisaukion ympäristörakenteiden ja pintamateriaalien kokonaisilmeeseen.

Kilpailijoiden tulee esittää Englantilaisaukion korkeusasema ja taseusperiaate sekä pintahulevesien hallintaperiaatteet ottaen huomioon ohjelma-asiakirjoissa annetut ympäröivien katujen korkeusasemat (taseuspiirustus) ja Kalasataman keskuksen sisäänkäyntitasot + 3,00.

Pitkittäiset näkymät koilliseen ja lounaaseen merelle ja kantakaupunkiin tulee turvata.

Kalasataman asemakaavassa määrätään, että aukoiden pintamateriaalin, portaiden, luiskien, ilmanottorakenteiden sekä kaikkien rajausten tulee olla graniittia. Määräys osoittaa pintojen yleisen laatutason ja kilpailussa myös muiden yhtä laadukkaiden ja kestävien materiaalien käyttö on sallittua. Englantilaisaukion läpi tulee johtaa pohjois-etelä-suuntainen pyörätieyhteys. Kalasataman havainnekuvassa (Liite 5) esitetty luonnos Englantilaisaukiosta ei ole sitova.

Hermannin rantatie

Hermannin rantatie on Kalasataman keskuksen kohdalla keskeisin joukkoliikenteen keskus ja vaihtopysäkki. Hermannin rantatiellä on raitiovaunu- ja bussiliikenne ja niiden vaihtopysäkit. Pysäkeiltä on kadun molemmin puolin kevyen liikenteen yhteys nykyiselle Kalasataman metroasemalle ja Kalasataman keskuksen yhden pääsisäänkäynnin kautta metroasemalle.

Kilpailussa on huomioitava yllä mainitut joukkoliikennetarpeet ja niiden keskeiset vaihtoyhteydet Kalasataman keskukseen ja nykyiselle Kalasataman metroasemalle.

Leonkatu

Asemakaavan mukaan Leonkatu tulee käsitellä Englantilaisaukion kohdalta muusta katualueesta poikkeavalla tavalla eri liikkumismuotojen yhteiskäyttöiseksi katualueeksi. Leonkadulle tulee esittää yleissuunnitelmatasoinen ratkaisu, joka liittää Kalasatamanpuiston Englantilaisaukioon. Ratkaisun tulee käsittää koko katusuunnitelmissa yhteiskäyttöiseksi katualueeksi määritelty alue. Leonkadun katusuunnitelma ja Capellan puistotien katusuunnitelma (liitteenä) ovat kilpailun sitovia lähtökohtia.

Kalasatamanpuistossa Leonkadun eteläpuolella sijaitsee kaukolämmön yhteiskäyttötunnelin nousukuilu ja sen päälle rakennettava huoltorakennus. Kilpailijoiden tulee esittää huoltorakennuksen muodon ja ulko- ja kattopintojen käsittelyperiaatteet osana keskeistä puisto- ja katualuetta.

Kulosaarensillan, Junatien ja Kalasataman metroaseman alapuoliset osuudet

Suunnittelutehtävä käsittää maantason ratkaisujen lisäksi myös ulkotilaa kattavien silta- ja kansirakenteiden alapintojen tarkastelun ja pintamateriaalien ja muiden käsittelytapojen ideoinnin yleissuunnittelutarkkuudella. Tavoitteena on suunnitella kaupunkikuvallisesti korkeatasoisia, visuaalisesti kiinnostavia ja turvallisen tuntuisia tiloja, joilla on läpi alueen jatkuva arkkitehtoninen kokonaisidea. Erityisenä haasteena on akustisesti miellyttävän ilmapiirin luominen.

Englantilaisaukion tulee jatkaa visuaalisesti Kulosaarensillan ali ja sen pohjois- ja eteläpuolten muodostaa saumaton kokonaisuus.

Capellan puistotien itäpuolinen, Kulosaarensillan alainen tila tulee suunnitella miellyttäväksi ja aktiiviseksi osaksi julkisia ulkotiloja. Alueelle tulisi mahdollistaa ainakin vesibussin pysäkki ja siihen liittyvät palvelut sekä mahdollisesti kanoottikeskus tai jokin muu pienimuotoinen vesiturheiluun liittyvä kaupallinen toiminta. Rakenteiden suunnittelussa tulee huomioida poikkeuksellisen vaativat perustamisolosuhteet. Sörnäistenniemen asemakaavassa on osoitettu toimitilarakennus (kortteli 10578) Kulosaarensillan eteläreunaan. Kilpailussa voidaan kuitenkin ottaa lähtökohdaksi, että kyseistä tonttia ei tulla rakentamaan ja sillan alapuolinen alue tulee avautumaan koko matkaltaan eteläpuoliseen vesialtaaseen.

Valaistus

Kilpailijoiden tulee esittää aukio- ja sillanalustilojen valaistuksen periaatteet. Tavoitteena on turvallisesti koettava ympäristö, jonka valaistus on dynaaminen ja kiinnostava. Valaisintyyppien valinta ja teknisten ratkaisujen yksityiskohdat eivät sisälly tehtävään.

Ympäristötaide

Leonkadun osuus sekä Kulosaarensillan alainen alue Kalasataman keskuksen itäpuolella on määritelty Sörnäistenniemen ympäristötaiteen kokonaissuunnitelmassa (Liite 19) pysyvän ympäristötaiteen sijoituspaikoiksi.

Kilpailijoiden tulee esittää annettujen suuntaviivojen mukaisesti idea alueille osoitettavasta ympäristötaiteesta. Taiteen osuus voidaan integroida osaksi kokonaissuunnitelmaa ja sen avulla voidaan esim. korostaa suunnitelman eri osa-alueita. Liitteenä toimitettu pysyvän ympäristötaiteen kokonaissuunnitelma toimii suunta-antavana lähtökohtana kilpailussa, eikä ole sitova. Ehdotettu ympäristötaide ei saa aiheuttaa vaaraa eikä häiriötä.

4.2 Tekninen laatutaso

Alueet rakennetaan voimassa olevien rakennusmääräysten ja ohjeiden sekä Helsingin kaupungin rakennusviraston ohjeiden mukaisesti. Kadunkalusteiden ja -varusteiden osalta suunnittelussa noudatetaan pääosin Helsingin kaupungin kaupunkikalustelinjausta (Liite 21).

Katu- ja aukioalueet suunnitellaan helposti huollettaviksi ja ylläpidettäviksi. Riskialttiita rakenteita ei sallita.

Ulkotilat toteutetaan esteettöminä sekä liikkumis- että valo-, väri- ja ääniympäristöjen osalta.

5. EHDOTUKSEN LAADINTAOHJEET

5.1 Vaadittavat asiakirjat

1. Liittyminen ympäristöön / havainnekuva 1:2000

Havainnekuvan tulee kattaa kahdesta erillisestä osasta muodostuva kilpailualue kokonaisuudessaan. Kuvasta käy ilmi julkisten ulkotilojen kokonaisidea, eri osa-alueiden luonteet ja osa-alueiden suhde toisiinsa. Kuvassa esitetään myös kilpailualueen liittyminen ympäröiviin katuihin, Kalasatamanpuistoon ja keskuksen julkisiin tiloihin. Lisäksi tulee sanallisesti kuvata eri osa-alueiden akustista luonnetta.

2. Julkisten ulkotilojen suunnitelma / havainnekuva 1:500

Kahdelle vierekkäiselle planssille jaetussa piirustuksessa esitetään pintamateriaalit, istutukset, rakenteiden, kalusteiden ja varusteiden sekä erilaisten toimintojen sijainti ja kulkureitit. Alueiden käyttötarkoitukset esitetään tarvittavin merkinnöin. Rakenteet esitetään varjostettuna, siten että lukukelpoisuus säilyy. Valon tulokulma on maanpintaan nähden 45 astetta lounaasta. Piirustus varustetaan korkeusmerkinnöin ja siinä esitetään leikkausten paikat. Pyöräilyn ja jalankulun sekä huoltoliikenteen pääreitit tulee esittää. Reitit on vaihtoehtoisesti mahdollista esittää erillisin kaavioin pienemmässä mittakaavassa.

3. Valaistuksen ideasuunnitelma 1:1000

Piirustuksessa esitetään valaistuksen periaatteet ja suunnitelman muu sisältö pimeänä vuoden- ja vuorokaudenaikana.

4. Kattopiirustus 1:500

Kattopiirustuksessa esitetään siltojen alapuolisten osien projektio Kulosaarensillan ja Junatien alapuolilta. Piirustuksessa esitetään eri materiaalit, mahdolliset kuviot ja valaisinratkaisut sekä leikkausten paikat.

5. Julkisivut ja leikkaukset 1:100 / 1:50

Esitetään arvostelun kannalta tarpeelliset julkisivut ja leikkaukset korkeusmerkintöineen ja julkisivumateriaaleineen. Vähintään leikkaukset esitetään Leonkadusta, Englantilaisaukiosta sekä tyypileikkaukset Kulosaarensillan ja Junatien alapuolen erityyppisistä osuuksista.

6. Perspektiivikuvat

Kilpailijan on kuvattava ehdotuksensa luonnetta ainakin kolmella perspektiivipiirroksella tai kuvasovituksella, joista vähintään yhden on oltava sillan alapuoliselta alueelta ja vähintään yhden Englantilaisaukiolta.

7. Ympäristötaide

Esitetään Leonkadulle ja Kulosaarensillan alapuoliselle alueelle sijoittuvien ympäristötäideprojektien periaatteet suunnitelman kannalta havainnollisin kuvin ja selostuksin.

8. Pienennökset

Kaikista edellä mainituista kilpailuasiakirjoista tulee toimittaa värilliset pienennökset A3-koossa. Pienennösten mittakaava on ilmoitettava.

9. Selostus

Selostuksessa esitetään ratkaisun pääperiaatteet sekä ehdotuksen laajuuslaskelmat. Lisäksi tulee esittää laajuuslaskelmiin pohjautuva eritelty kustannusarvio.

10. Pdf-dokumentit

Ehdotukseen on liitettävä tallennusväline, jolla on PDF- tiedostona A3-kokoinen pienennössarja piirustuksista sekä selostus A4-koossa. PDF-tiedostoista on poistettava tekijän henkilöllisyyteen liittyvät tunnisteet.

11. Nimikuori

Kilpailuehdotuksen mukana on lähetettävä suljettu ja nimimerkillä varustettu, läpinäkymätön kirjekuori, jonka sisällä on ehdotuksen nimimerkki ja tekijöiden nimet sekä työryhmää kohden **yksi** puhelinnumero, osoite, ja sähköpostiosoite, johon kilpailun järjestäjä lähettää kilpailua koskevan hankintapäätöksen tiedoksi. Päätös lähetetään ensisijaisesti sähköpostitse. Lisäksi on ilmoitettava, kenellä on kilpailuehdotuksen tekijänoikeus ja ketkä ovat avustajia. Jos tekijät ilmoittavat yrityksensä nimen, tullaan yrityksen nimi julkaisemaan tekijän nimen yhteydessä.

Halutessaan kilpailijat voivat esittää muutakin tarpeelliseksi katsomaansa aineistoa.

5.2. Piirustusten esitystapa

Piirustusten on oltava julkaisukelpoisia ja käsittelyn kestäviä. Piirustukset on kiinnitettävä **pystysuuntaisille** 594 mm x 840 mm kokoisille jäykille alustoille, joita ei saa päällystää muoveilla.

5.3 Kilpailusalaisuus

Kilpailuehdotuksen jokainen asiakirja on varustettava nimimerkillä. PDF- tiedostoista on poistettava tekijän henkilöllisyyteen liittyvät tunnisteet.

Merkinnät, joista suoraan tai välillisesti paljastuu kilpailuehdotuksen tekijä, ovat kiellettyjä. Jos kilpailusalaisuus on tahallisesti vaarannettu, kilpailuehdotus voidaan hylätä.

5.4 Kilpailuehdotusten sisäänjätö

Kilpailuaika päättyy perjantaina 26.4.2013.

Kilpailuehdotukset on toimitettava 26.4.2013 klo 15.00 mennessä perille Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastoon tai viimeistään samana päivänä postin tai vastaavan kuljetuslaitoksen kuljetettavaksi. Sisäänjättöpäiväyksen ja -ajan on käytävä ilmi kiistatta, ja mahdollinen lähetyspäiväys on voitava pyydettäessä todistaa. Ehdotusten tulee olla perillä viimeistään 8.5.2013. Myöhemmin saapuvia ehdotuksia ei oteta huomioon.

Ehdotusten toimitusosoite:

Helsingin kaupunki
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kansakoulukatu 3
00100 Helsinki

Lähetysten päälle on merkittävä: "Kalasataman siltojen alla" sekä tekijän nimimerkki.

Palkintolautakunta on hyväksynyt tämän kilpailuohjelman.
Helsingissä 9.10.2012

Tuomas Hakala
Palkintolautakunnan puheenjohtaja

0 100 200 m